

**ORGANISMY V PŘÍRODĚ:
PĚSTOVÁNÍ (CHOV) A VLIV NA ZDRAVÍ ČLOVĚKA**
meteorologicko-fenologická pozorování s opakováním ZÁKLADNÍCH botanických pojmů pro ZŠ

OTESTUJTE SAMI SEBE (pojmy ze ZŠ) DOPLNĚNÍM TEXTU:

Legenda:

V textu tištěném VELKÝMI PÍSMENY vyberte z nabídky správný pojem a podtrhněte jej.

V textu na místo označené _____ základní pojmy doplňte!

1. Minimální teploty kolem -5 °C, maximální +10 °C.

Sněží, prší. Když je jasno v noci mrzne, počasí ve dne připomíná jaro.

Délka noci je 12 -14 hod, délka dne cca 10-12 hod.

Kvetoucí rostliny se nazývají ROSTLINY KRÁTKÉHO DNE.

- Charakterizovaná fenologická fáze, ve které se začíná „probouzet příroda“ se nazývá:

PŘEDJAŘÍ

- Rostlina, která kvete a v ČR charakterizuje nástup této fenologické fáze, se nazývá:

LÍSKA OBECNÁ

Zakreslete pomocí meteorologických značek současný stav počasí:

LÍSKA OBECNÁ (*Corylus avellana*) čeleď: lískovité (*Corylaceae*) je:

- **DŘEVINA**, BYLINA, **STROM**, **KEŘ**, POLOKEŘ
- Rostlina, u níž KVĚTY kvetou **DŘÍVE** – POZDĚJI než RAŠÍ LISTY.
- Rostlina, která má KVĚTY JEDNODUCHÉ – **KVĚTENSTVÍ**.
- Květy jsou opylovány pomocí **VĚTRU** – HMYZEM.
- Květy jsou - **JEDNOPOHLAVNÍ** (samčí pohlavní orgány – tyčinky jsou v jednom květu, samičí pohlavní orgány – pestíky jsou v druhém květu)
 - OBOUPOHLAVNÍ (tyčinky a pestík jsou v jednom květu současně).
- Rostlina - **JEDNODOMÁ** (samčí i samičí pohlavní orgány jsou v květech na jedné rostlině)
 - DVOUDOMÁ (samčí květy se nachází na jiné rostlině než samičí).
- Po opylení a oplození vzniká **PLOD** – PLODENSTVÍ – SOUPLODÍ, který/é/ je:
DUŽNATÝ/É/ – **SUCHÝ/É/** a nazývá se:
MALVICE – PECKOVICE – BOBULE – OBIKKA – NAŽKA – **OŘÍŠEK** – LUSK – ŠEŠULE – TVRDKA, JINÉ (uveďte název) _____.
- Rostlina JEDOVATÁ – v době KVĚTU **ALERGENNÍ** – rostlina s **OZDRAVNÝMI ÚČINKY**, protože se konzumují **SEMENA PLODŮ**.

3. V noci mráz, ve dne teploty od -5 °C do 10 °C. Průměrná denní teplota je kolem 3 °C.

- Dle nároků na teplo vegetují (fotosyntetizují) ROSTLINY **MRAZUVZDORNÉ**
Mají barvu listů **ZELENOU**, protože v chloroplastech se nachází **CHLOROFYL**.
Ten se nerozkládá, i když teploty klesají pod bod mrazu, protože teplotu v buňkách udržují v pokožce listů přítomné **VOSKY**.
- Rostliny, u nichž neprobíhá fotosyntéza, jsou ve **VEGETAČNÍM KLIDU**.
- Živočichové, kteří mají sníženou aktivitu (metabolismus), říkáme že **HYBERNUJÍ**.
- Někteří živočichové se již vrací z jižních oblastí, např. **TAŽNÍ PTÁCI**, jiní zde přezimují.
- Zelená barva rostlin láká vyhladovělé **BÝLOŽRAVCE**.
- Některé biologické druhy rostlin se proti likvidaci jinými druhy v potravním řetězci brání tím, že mají podstatnou část těla s rozmnožovacími orgány pod zemí, např. trsy trav, nebo vytváří v nadzemních orgánech ochranu formou: **JEDŮ**, **OSTNŮ**, **TRNŮ**
- Mrazuvzdorné dřeviny, stromy = jehličnany, původní v ČR (čeled' borovicovitá)
JSOU – **NEJSOU JEDOVATÉ**.

Vysvětlete proč: **v POTRAVNÍCH ŘETĚZCÍCH NEJSOU BÝLOŽRAVCI TAK VYSOCÍ, JAKO JE KORUNA STROMŮ.**

V parku a v zahradě se často nachází listnaté mrazuvzdorné dřeviny, které pocházejí ze SUBTROPŮ.

- **Mrazuvzdorné stále zelené keře jsou jedovaté!**
- Začínají kvést keře bez listů, které nemají zelenou barvu (jsou bílé, růžové, žluté), nemusí tvořit obranu (jedy, ostny, trny) - nejsou pro býložravce „potravně lákavé“, jsou vhodné kolem škol!
- Jedovatý keř, kterému raší zelené listy současně s růžovými, vonnými květy, je v ČR původní a chráněný, se nazývá **LÝ KOVEC**.
- **Mrazuvzdorné BYLINY jsou všechny jedovaté!**
- Mezi prvními CIBULOVINAMI kvete v přírodě **SNĚŽENKA**.
- **VŠECHNY MRAZUVZDORNÉ TRVALKY JSOU JEDOVATÉ: ANO – NE!**
- Mrazuvzdorné zelené BYLINY JSOU JEDOVATÉ: **ANO – NE! PROČ?**
- **OCHRANA BIOLOGICKÉHO DRUHU PŘED BÝLOŽRAVCI.**

3. Rovnodennost nastane dne: **21.3. (20.3. 2010 !)**, noc i den budou mít **12 hodin**.

Tato délka dne a noci je po celý rok na rovníku v pásmu **Tropickém**. Je nyní vhodné začít přihnójovat, množit i přesazovat **POKOJOVÉ** rostliny!

4. Když v přírodě rozkvetе vrba jíva (*Salix caprea* L) čeled' vrbovité (*Salicaceae*), končí fenologická fáze **PŘEDJAŘÍ** a začíná fenologická fáze **ČASNÉ JARO**.

5. Ohodnot'te své vědomosti:

Své znalosti hodnotím známkou: 1, 2, 3, 4, 5, nevím, protože: **JSEM DOKÁZALA SPRÁVNĚ ODPOVĚDĚT NA VÍCE JAK 90%**

!